

โครงการโรงเรียนคาร์บอนต่ำ (Low Carbon School)

๑. หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เป็นผลจากการกระทำของมนุษย์โดยส่วนใหญ่ สาเหตุหลักมาจากการเผาเชื้อเพลิงฟอสซิล เช่น ถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซ และกิจกรรมต่างๆของมนุษย์ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก เป็นสาเหตุให้เกิดภาวะโลกร้อนที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดความแปรปรวนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ เช่น คลื่นความร้อน การเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญและ ลานีญา พายุหมุน และอุทกภัย เป็นต้น ก๊าซเรือนกระจกไม่เพียงแต่ส่งผลให้เกิดความแปรปรวนทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังส่งผลถึงการปรับตัว และวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กเช่น แมลง ไวรรัส และเชื้อโรคต่างๆ เป็นเหตุให้เกิดโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ การจัดการปัญหาก๊าซเรือนกระจกต้องเริ่มตั้งแต่ทราบแหล่งกำเนิดหรือกิจกรรมสำคัญที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการคาดการณ์ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่สิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกภาคส่วน และต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการขับเคลื่อนสังคมสู่สังคมคาร์บอนต่ำ และไปสู่เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิ เป็นศูนย์ (Net Zero emission) ในอนาคต

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินงานโครงการโรงเรียนลดขยะตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๖๗ ส่งเสริมให้เครือข่ายโรงเรียนดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการขยะที่ต้นทาง หมุนเวียนนำกลับมาใช้ประโยชน์และกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาและต่อยอดโรงเรียนให้ดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่ช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ สร้างการมีส่วนร่วม และสร้างจิตสำนึกสาธารณะในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม จึงพัฒนาโครงการจากเดิมสู่ **โครงการโรงเรียนคาร์บอนต่ำ (Low Carbon School)** โดยส่งเสริมให้โรงเรียนมีกระบวนการเรียนรู้ ให้นักเรียนมีวิถีชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco Friendly for life) ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดพลังงาน (Energy Efficiency) เพิ่มพื้นที่สีเขียว (Green Space) และมีการจัดการขยะหมุนเวียนเป็นทรัพยากรนำกลับมาใช้ใหม่ (Zero Waste) สนับสนุนให้เป็นโรงเรียนคาร์บอนต่ำ จนไปสู่เป้าหมายสังคมคาร์บอนต่ำในที่สุด

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเสริมสร้างให้โรงเรียน มีความรู้และความเข้าใจ ในการดำเนินกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก และกิจกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

๒.๒ เพื่อขับเคลื่อนสู่การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมีวิถีชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในพื้นที่

๓. หน่วยงานดำเนินการ

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. เป้าหมายการดำเนินงาน

๔.๑ สถานศึกษา โรงเรียน

๔.๒ ครู อาจารย์ นักเรียน

๕. ประเภทโรงเรียนและคุณสมบัติ

แบ่งกลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมประกวดคัดเลือกออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่
กลุ่ม A โรงเรียนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาส
กลุ่ม B โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

๖. เกณฑ์การพิจารณาตัดสินโครงการโรงเรียนคาร์บอนต่ำ (Low Carbon School) ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ นโยบายและแผนงาน ๒๐ คะแนน
ส่วนที่ ๒ การส่งเสริมวิถีชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๒๐ คะแนน
ส่วนที่ ๓ การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ๒๐ คะแนน
ส่วนที่ ๔ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวและอนุรักษ์พันธุ์พืชท้องถิ่น ๒๐ คะแนน
ส่วนที่ ๕ การจัดการขยะที่ต้นทาง Zero Waste ๒๐ คะแนน
ส่วนที่ ๖ ผลสำเร็จของโรงเรียนคาร์บอนต่ำ ๔๐ คะแนน
รวม ๑๔๐ คะแนน

๕. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๑ การประชาสัมพันธ์โครงการ

มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อต่างๆ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ผ่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และช่องทางสื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ www.dcce.go.th และ Facebook : โครงการโรงเรียนคาร์บอนต่ำ (Low Carbon School) – DCCE

ขั้นตอนที่ ๒ การสมัครเข้าร่วมโครงการฯ

โรงเรียนสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการฯ โดย Download รายละเอียดได้ทางเว็บไซต์ www.dcce.go.th และ Facebook : โครงการโรงเรียนคาร์บอนต่ำ Low Carbon School – DCCE และส่งเล่มรายงาน มาที่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เลขที่ ๔๙ ถนนพระราม ๖ ซอย ๓๐ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ ติดต่อขอรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มสร้างจิตสำนึกสาธารณะ กองขับเคลื่อนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม โทรศัพท์ ๐-๒๒๙๘-๕๖๔๘ หมดเขตการรับเล่มรายงาน วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘ หากเลยวันที่ระบุมหนดเขตทางโครงการฯ ขอสงวนสิทธิ์ไม่ประเมินชุมชนที่ส่งเอกสารเกินระยะเวลา

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดส่งรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนคาร์บอนต่ำ

โรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ให้ดำเนินการจัดทำเล่มรายงานตามแบบฟอร์มการรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนคาร์บอนต่ำ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน
ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงานโรงเรียนคาร์บอนต่ำ
ส่วนที่ ๑ นโยบายและแผนงาน
ส่วนที่ ๒ การส่งเสริมวิถีชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ส่วนที่ ๓ การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
ส่วนที่ ๔ การเพิ่มพื้นที่สีเขียวและอนุรักษ์พันธุ์พืชท้องถิ่น
ส่วนที่ ๕ การจัดการขยะที่ต้นทาง Zero Waste

ส่วนที่ ๖ ผลสำเร็จของชุมชนคาร์บอนต่ำ

หมายเหตุ

- ๑) มีรูปภาพประกอบแต่ละกิจกรรมพร้อมข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์ในการให้คะแนนกับคณะกรรมการตัดสิน
- ๒) มีเบอร์โทรผู้ประสานงาน ผู้รับผิดชอบหลักของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งสำคัญมากในการประสานงาน
- ๓) การส่งเล่มรายงาน ส่งมาที่ กลุ่มสร้างจิตสำนึกสาธารณะ อาคารกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม เลขที่ ๔๙ ถนนพระราม ๖ ซอย ๓๐ แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ ก่อนวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘ (นับจากตราประทับวันส่งพัสดุ) หากเลยวันที่ระบุหมดเขตทางโครงการฯ ขอสงวนสิทธิ์ไม่ประเมินชุมชนที่ส่งเอกสารเกินระยะเวลา
- ๔) โรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลชนะเลิศ โครงการโรงเรียนปลอดภัย ขอสงวนสิทธิ์ห้ามส่งเข้าร่วมประกวด

ขั้นตอนที่ ๖ การคัดเลือกโรงเรียนคาร์บอนต่ำ

๑) คัดเลือกรอบเอกสาร

- กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม จัดตั้งคณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคาร์บอนต่ำ (Low Carbon School) เพื่อคัดเลือกโรงเรียนจากเอกสารรายงาน โดยคัดเลือกกลุ่ม A จำนวน ๑๐ โรงเรียน กลุ่ม B จำนวน ๑๐ โรงเรียน รวมทั้งสิ้น ๒๐ โรงเรียน ผ่านรอบเอกสาร

๒) คัดเลือกรอบนำเสนอผลงานออนไลน์

- โรงเรียนที่ผ่านเข้ารอบ นำเสนอผลงานผ่านระบบออนไลน์ เพื่อนำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการตัดสินของคณะกรรมการคัดเลือกโรงเรียนคาร์บอนต่ำ (Low Carbon School) คัดเลือกโรงเรียนผ่านเข้ารอบสุดท้าย กลุ่ม A จำนวน ๓ โรงเรียน กลุ่ม B จำนวน ๓ โรงเรียน รวมทั้งสิ้น ๖ โรงเรียน

๓) การลงพื้นที่ติดตามประเมินผล

- ลงพื้นที่ตรวจประเมินผลโรงเรียนคาร์บอนต่ำที่ผ่านเข้ารอบ เพื่อพิจารณาตัดสินโรงเรียนคาร์บอนต่ำเพื่อหาโรงเรียนชนะเลิศ ประจำปี ๒๕๖๘

๗. รางวัล และเงินรางวัล

กลุ่ม A โรงเรียนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาส

รางวัลชนะเลิศ เงินรางวัล ๕๐,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ เงินรางวัล ๔๐,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ เงินรางวัล ๓๐,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล

รางวัลชมเชย จำนวน ๗ รางวัล เงินรางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล

กลุ่ม B โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

รางวัลชนะเลิศ เงินรางวัล ๕๐,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ เงินรางวัล ๔๐,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ เงินรางวัล ๓๐,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล

รางวัลชมเชย จำนวน ๗ รางวัล เงินรางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมถ้วยรางวัล

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑) โรงเรียนเกิดกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และพัฒนากิจกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม มุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

๗.๒ โรงเรียนมีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่

๗.๓ เกิดพื้นที่ต้นแบบสังคมคาร์บอนต่ำ เป็นแหล่งขยายองค์ความรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะที่ต้นทาง การมีวิถีชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงานและเพิ่มพื้นที่สีเขียว ให้กับหน่วยงานอื่นๆ

*****หมายเหตุ โรงเรียนที่ส่งเอกสารรายงานเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคาร์บอนต่ำ ปี ๒๕๖๘ และได้รับการประเมินเอกสารรายงานได้คะแนนระดับมาตรฐานขึ้นไป จะได้รับใบประกาศอิเล็กทรอนิกส์จากกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม*****